

- b) v porodnišnico se jemljejo neomožene noseče ženske, pa tudi uboge omožene, ako za to prosijo in jim vodstvo deželne dobrotne naprave vstop dovoli;
- c) vsaka ženska, ktera želi v porodnišnico brezplačno na stroške deželne vzeta biti, mora z veljavnim ubožnim listom izkazati uboštvo svoje in zavezati se, da služi za poduk šolski, in ako bi treba bilo, za dojenico (amo);
- d) odločbe zarad tega, koliko na dan plača ženska, ktera proti plačilu išče sprejema v porodnišnico, ostanejo take, kakor so bile dozdej, in tako tudi ostanejo vprihodnje predpisi o tem, kar se tiče varstva skrivnosti njihove nosečnosti in njihovega poroda.

4. C. kr. ministerstvo notranjih oprav se naprosi, da prihodnjemu državnemu zboru predlaga premembo državne postave od 29. februarja 1868. leta o tem, da deželni zakladi taci dežel, v katerih ni najdenišnic, niso dolžni plačila za najdenice odrajtovati vnanjim najdenišnicam, temuč da plačajo le stroške za ženske svoje dežele, ako so revne, dokler so v porodnišnici bile.

5. Ti sklepi se naznanijo c. k. deželni vladi.

6. Deželnemu odboru se daje nalog:

- a) da z deželnim odborom tržaškim dožene, česar je treba, da se sprejemanje kranjskih otrok v najdenišnico tržaško kar največ more omeji;
- b) da do županov kranjskih pismo pošlje, v katerem se podučijo, kako važni o denarnih zadevah so sklepi pod števil. 1. in 2. in v katerem se jim dalje na srce položi skrb za plačevalce davkov pa tudi skrb za nezakonske otroke, kateri imajo po družbinskem in naravnem pravu pravico do tega, da njihovo izrejo pred vsem prevzame žlahta in da prvo dolžnost med vsemi imata oče in mat otrokova.

Dopisi.

Iz Koroškega. (*Le spet na tabor!*) Slovenci! kaj je tabor, in čemu tabor, slavno smo pokazali pred kratkem na Bistrici blizo Pliberka. Zbralo nas se je blizo 8000 rodoljubov pod milim nebom, pod košatimi lipami, po stari lepi šegi naših predstarišev. Posvetovali in pogovarjali smo se o najsvetejših naših pravicah in enoglasno očitno izrekli, kaj si želimo, kaj tirjamo po postavah nam danih. Bil je tabor, kakoršnega bi si ubogi mi koroški Slovenci ne bili kar bodi pričakovali. Le eno željo, srčno željo smo vsi še imeli in očitno jo izrekli: „Še en tak tabor!“ „še en tak shod!“ No, Slovenci! želja ta vaša in naša, spolnila bode se, upamo saj v kratkem. Vabimo vas že danes: pridite, pridite vsi, komur je še kaj mar za naš narod, pridite rodoljubi zlasti iz Celovškega, Borovškega, Rožeškega in Belaškega okraja, pridite vsi, naj ste kmetje ali kajžarji, gospodarji ali posli stari ali mladi, pridite 18. dan tega meseca ob štirih popoldne na tabor v Žoprače blizo Vrbe (železnocestne postaje) tik Rožeške ceste k g. Primožu Košat-u, po domače „Virtu“. Prevdarjali bomo tamkaj, kar smo prevdarjali in pretresovali že pri zadnjem taboru, namreč: 1) Ali bi se ne dalo po postavnem potu doseči, da bi Slovenci posebej volili svoje zastopnike in da bi Slovenci imeli svoj deželni zbor? 2) Zakaj se ravnopravnost v kancelijah in šolah ne uresniči? 3) Kako bi se dala po postavnem potu plačila zmanjšati in kmečko stanje zljajšati? 4) H koncu bode se dokazovalo, kako treba, da se zdaj ob času vojske zvesto in nepremakljivo držimo cesarja in domovine.

Glejte Slovenci! koliko imamo se pogovarjati! Zatoraj pridite na tabor, naj si bode vreme še tako hudo, poti še taki slabi. Huda je sicer za petice, ali potre-

bovali pri taboru beliča ne bote, razen tega, kar po svoji potrebi in dobri volji bote zajedli in zapili. Tudi časa ne bote zamudili toliko: gré le za nekaj ur nedeljo popoldne. Komur pa se poljubi in kaže prav, po železnici lahko prepelje se za polovico boljši kup, in sicer z lističi, ki o pravem času bodo se vsem taboritom oskrbeli. Zatoraj pripravite se sami, vabite še druge in na noge potem! Prijazno vas vabimo tukaj podpisani. Bog pa nam daj svojo pomoč!

V Žopračah 18. avgusta 1870.

Primož Košat, kmet in gostilničar v Žopračah. Šimon Ropač. Janez Honkofler. Tomaž Abruč. Peter Heis. Janez Kobenter. Janez Šrvice. Gregor Obilčnik. Jakob Serajnik. France Čuden. Janez Serajnik. France Šustar, kmetje; Janez Pečnik, župnik v Podgorjah; Jožef Janežič, Andrej Pečnik in Valentin Janežič, kmetje v Lešah; France Trajbar, župnik v Št. Jakobu; Valentin Lesjak, župnik v Dvoru, in Anton Tuš, učitelj v Dvoru; Janez Ev. Marinič, župnik v Lipi; Tomaž Lesjak, učitelj v Lipi; Jakob Knaflič, duhovni pomočnik; Rudolf Wucela, učitelj; Miha Pečnik, učitelj; Peter Štikar, gostilničar; Ignac Čemrnjak; Gregor Janežič, mlinar; Matevž Hribernik in Jožef Šutar, kupca; Tomaž Lipic, mlinar.

Iz Koroškega. †. (*Tabori; pomočno društvo za ranjene vojake; nakupovanje konj; letina.*) Slovensko ljudstvo se vendar-le tudi pri nas dramu iz stoletnega spanja in se začenja zavedati narodnih svojih pravic. Živa priča temu je bil pri nas tabor na Bistrici, kojega se je udeležilo nad 8000 ljudi, ki so vsi navdušeni zapustili taborišče; radostni pa tudi slišimo, da se že zopet k drugemu shodu v Žoprače zelo pripravljajo naši ljudje. Upajmo, da tudi koroški Slovenec se kmalu zavé, da nemila osoda preteklih let mu je vzela vse, česar vsak narod potrebuje, da se povzdigne na višo omiko — materni jezik v šolah in v javnem življenju, in da od sedanjega časa resno tirja: „daj mi pravice nazaj!“ — Pomočno društvo za ranjene vojake od leta 1866. se je v Celovcu zopet ustanovilo, le s razločkom, da podpora veljá zdaj ranjenim na francosko-pruskem bojišču in se je že tudi precejšnji znesek tje poslal. Kaj pa, ko bi še sami bili denarja krvavo potrebni? — Konji za našo armado se nakupujejo na vrat na nos, in vsak že vé, ali hoče vedeti, kaj to pomeni. Iz Celovca gredó proti Gradcu velike trume kónj; res čuditi se moramo, da Koroško še toliko te živine odveč ima. — Letina je sploh dobra bila, če le ajda ne bo škode trpela, česar se je pa zdaj zelo bati. Sadja bo v nekterih krajih dosti. Grozdje, ktero le raste v junski dolini, pa letos zavolj mrzlega vremena slabo kaže.

Iz Štajarskega 5. sept. (*Na interpelacijo*), ki jo je zarad ravnopravnosti slovenskega jezika v uradnijah in šolah dr. Vošnjak z družniki svojimi stavil ces. namestniku v deželnem zboru, odgovoril je baron Kübek v predzadnji seji. Ker interpelacije po sedanji osnovi, ko ni debata o odgovoru dopuščena, so prav to, kar Nemeč pravi „wasch mir den Pelz und mach ihn nicht nass“, zato odgovornikov prav nič ne ženira odgovoriti, kar se jim ljubi. In tako je storil tudi naš ces. namestnik; zavijal in zvil je svoj odgovor tako, da bi človek mislil, da Slovenci imamo vse, kar nam gré — in vendar je vse skupaj laž. „Vladi ni prišlo nikoli na znanje — je rekel — da bi sodnije v slovenskih krajih ne bile slovenskih vlog rešile slovenski“. Prav tako je tudi ministerstvo pravosodja lani ali predlanskim rešilo postavo, ki jo je sklenil deželni zbor kranjski. Ti gospodje vsi imajo odgovore po enem kopitu osnovane in ne vidijo in ne slišijo nič, kar se jim v časnikih stokrat naznanja. Kakor štruc imajo o takih za-

devah glavo vtaknjeno pod perute, da ne slišijo nič! — Dalje je rekel, da stalne službe v slovenskih krajih Štajarskega nima nobeden, ki ne bi slovenski znal; edini tak je v Ptuji, pa ta je uradnik pripomočni. Baron Kübek je še prekratek čas na Štajarskem, da bi vse vedel, to pa lahko vé, koliko slovenščine zná večina uradnikov, in če jo tudi zná, vsaj se je ne upa zdatno rabiti, sicer je „slovenizma“ sumljiv. Posebno zvito pa je odpravil odgovor zarad srednjih šol. Gledite — je rekel — Slovenci so najizvrstnejši dijaki v Mariboru in Celji, ergo — je slovenščine zadosti na gimnazijah! V tem odgovoru ga je prekosil le še oni minister, ki je pred nekimi leti rekel: največ dijakov v Trstu je Slovencev in Lahov, zato mora tržaška gimnazija nemška biti. — Kar pa se tiče akademije za pravoznanstvo — je odgovoril — vsaj se bodo pri vas doma v Gradcu osnovala 4 učilišča za pravoznanske predmete — čemu tedaj v Ljubljano se obračati, „das Gute liegt ja doch so nahe“. — In tako interpelanti imajo zdaj odgovor ta, da štajarska zemlja je Eldorado, kjer se Slovincem povsod méd ravnopravnosti v usta cedí! Menda baron Kübek sam ne verjame, kar naj verjamejo drugi.

V Gorici 9. sept. — V števil. 104. „Slov. Naroda“ od 8. sept. t. l. se ustavljata tudi predsednik in tajnik političnega društva „Soča“ temu, kar sem jez že dvakrat trdil zastran velikoposestniških volitev in padca dr. Tonkli-evega. Mene tudi uradna trdila ne motijo, in to tem manj, ker Sočin odbor izpodbija nekaj, česar jez trdil nisem. „Odbor političnega društva „Soče“ — pravi „poslano“ Sočinega odbora — ni nikdar nobenega kompromissa z g. Črnetom sklenil gledé volitve deželnih poslancev za goriški deželni zbor“. „Odbor“ gotovo ne, ampak nekteri izmed odbornikov, pa ne pismeno pri notarji; saj veste, kako se v volitvenih zadevah voditelji strank dogovarjajo. Sicer pa v tem oziru predsednik in tajnik „Soče“ znabiti vsega ne vesta. — Da je „Soča“ in njen odbor dr. T-ievo kandidaturo „do zadnjega trenutka“ „kolikor je bilo mogoče“ podpiral, ni res. Reč je stala tako: „Sočini“ kandidati so bili Dolijak, dr. Tonkli, dr. Žigon. Eden izmed teh 3 se je moral umakniti Črnetovemu kandidatu g. Polaju. Do tū je stvar jasna. Nejasno je občinstvu, a meni ne, zakaj se je odstranil dr. Tonkli. Tū je bila „Sočinega“ odbora naloga, D-ku in dr. Ž-nu svetovati, naj se ta ali uni kandidature odpové, kar bi bila iz domoljubja gotovo storila. Tega je pričakoval vsak nepristransk politikar, ki ne gleda na osebe in njih prid, ampak na stvar samo in na občno korist. Da bi bila gg. D. ali Ž. vsem volilcem, kterih zaupanje ju je tako visoko vznášalo, sama rekla: možje! ne glasujte za-me; glasujte za T.; s tem mi izkažete največe zaupanje; — in ko bi bili vsi veljavni „Sočini“ možje v tem smislu — ne agitovali, ampak temu pa onemu le na uho kako besedico zašeptali: vspeh je bil gotov in bi bil opravičil, kar so misleči Slovenci mislili. — Hoče li odbor „Sočin“ še kaj? Dopisnik „Novic“ ima še veliko tvarine.

Iz Gorice 9. sept. — Včeraj ob 11. uri dopoldne so se naši deželni poslanci že zopet sešli k zaupljivi seji v sejnici dež.-odborovi. Vsled dogodka v 5. zborovi seji 30. avgusta, ko so bili, namreč laški poslanci iz zbornice ušli, in vsled tega, kar se je godilo pozneje, ko so se Lahi in Slovenci porazumevali, se je grof Coronini 3. dne t. m. glavarstva odpovedal, ker se mu je — ne vem, kako in zakaj — zdelo, kakor da bi poslanci ne imeli va-nj zaupanja. Od 3. dne t. m. ni ga bilo več videti v deželno-odborovi uradnji in je opravljal njegov posel podpredsednik dr. Pajer. On je tudi povabila k včerajšnji seji razposlal. Namen te iz-

redne zaupljive seje je bil: potrditi in izročiti grofu Coronini-u zaupnico tega zapopadka, da nevšečni dogodki v in po poslednji zborovi seji glavarjeve osebe čisto nič ne zadevajo. Izročila se mu je adresa v deželni hiši. Ker je bil tudi od ministra grofa Taaffe-a prejel prijazen list, prigovarjajoč mu, da naj glavarstvo še na dalje obdrži, je obljubil, da vzame odpoved nazaj. — Kar se tiče navkrižnosti med Lahi in Slovenci, nadjamo se, da jih poravná čas sam; do prihodnje sejne dobe veliko vode po Soči preteče.

Iz Cola nad Vipavo 5. kimovca. — Strašna nesreča je našo okolico zadela 20. dan u. m. po strahovitem nalivu med Podkrajem in Višnjem. V več krajih je voda zemljišča s krompirjem, turšico in drugo frugo in celó z drevjem vred na cesto pahnila in jo zasula tako, da 3 dni ni bilo mogoče z vozom po njej peljati se; podobni so bili ti kupi zemlje kakor so pozimi zameti snegá. Škoda se cení na več tisuč, kajti po nekterih krajih ni skoro več upanja, da bi na tistem kraji še kaj rastlo. Povodinj je pa še naprej skozi vas Belo, Šanabor, proti Vipavi drla in veliko njiv, potov, brvi in mlinov poškodovala; tudi v bližnji vasi Orešji, kjer imajo zeló strme grunte, je nekoliko škode napravila, al vendar ne toliko, kakor v gori imenovanih krajih. Ceniteljem novega zemljiškega davka živo priporočamo, na naše in vse enake v strminah ležeče grunte, kedar pride čas cenitve, pravično jemati obzir, ker taka nesreča se je že večkrat pripetila in se zná še večkrat. Davkarski uradniki smo še tisti dan veliko to škodo naznanili, da bi jo ogledala, in bi se potem poškodovanim na davku kaj polajšalo; al žalibog! do danes ni še duha ne sluha o naprošenem ogledu. Bog se usmili!

Iz Vipave 11. sept. — Kako visoko narod naš čísla možake slovenske, ki so mu posvetili vse svoje duševne moči, posvetili celo svoje življenje, pričá tudi naša Vipava, ki je 3. dan t. m. za boritelja našega, za neumrlega dr. Tomana slovesno obhajala spomin. Peli so črno mašo in opravljali dotične molitve naš ljubljani in mnogozasluženi gosp. dekan Jurij Grabrijan. Posebna zasluga za to slovesno duhovsko opravilo gré našemu mlademu „Sokolu“ vipavskemu, kteri se je „in corpore“ udeležil te svečanosti. Naš vipavski pevski zbor pa je prepeval slovenske žalostinke res tako izvrstno, da mu po zasluženji poje hvalo vipavsko občinstvo. Vdeležilo se je te slovesnosti mnogobrojno število domače gospôde, kakor priprostega občinstva. Isto tako naj storé vsi slovenski kraji, da pokažemo svetu, da živo čutimo, kaj je bil narodu naš Lovro; bodi mu zemljica lahka!

Iz Idrije. — Idrija naša je zdaj prav tiha, mirna — mrtva. Nimam tedaj po takem gradiva iz političnega ali narodnega polja, al druga stvar je, ktero treba omeniti, in to je važna cesta, ki bi imela vezati Idrijo s Tominom, toraj severno Notranjsko z gornjim Goriškim. Važnost te ceste so bili najprvo Tominci spoznali; okrajni glavar tominski g. Winkler ima menda pri tej napravi največo zaslugo. Ta cesta bode vezala dve bližnji sorodni deželi in več znamenitih krajev, namreč Idrijo (mesto) s Cerknim (velika vas, sodnija, dekanija) in naprej s Tominom (živahen trg). Ta cesta, ktere — razun nekterih krajev — ni težavno izpeljati, ni še popolnoma dognana. Od Cerknega do Tomina bo sicer letošnjo jesen toliko dovršena, da bode moč blago prevaževati; al od ceste, ki naj bi Cerknos Spodnjo Idrijo (Faro) memo Idrice vezala, od te ceste — ni še duha ne sluha. Ni dolgo, ko sem popotval od Spodnje Idrije memo Idrice dalje po Tominskem in sem imel priložnost opazovati svet, koder naj bi se cesta naredila; zeló sem se čudil, da

niti vlada niti ljudstvo ni še koristi te ceste toliko spoznalo, da bi jo bilo že zdavnej naredilo in z velikim dobičkom rabilo. Po tej cesti bodo imeli Cerknjanci in Tominci bliže v Idrijo in v Ljubljano. Kako velik ovink imajo Tominci skoz Gorico v svoj kraj! Koliko bliže bi bilo skoz Idrijo po cesti, ki bo iz Idrije vedno zraven Idrice polagoma navzdol peljala. Ta cesta (Spodnja Idrija do Cerknega), ktere bi bilo $\frac{1}{3}$ še na Kranjskem in nekaj čez $\frac{2}{3}$ na Goriškem, ne bo menda dosti nad 2 milj dolga in ne bode presilnih stroškov stala, ker svet je tod peščen brez posebnega skalovja. Ker je toraj cesta od Cerknega do Tomina že dovršena, tedaj $\frac{2}{3}$ je že dodelane, je pač zadnji čas, da se še omenjeni kos med Cerknem in Spodnjo Idrijo naredi. — Te moje besede nimajo drugega namena, kakor to, da bi se ta želja ljudstvu na korist kmalu spolnila. Treba je toraj, da slavna vlada v Gorici in v Ljubljani, dotični okrajni glavarstvi, tominsko in planinsko, kakor tudi soseske in županije (cerkniška, tominska, idrijska, prifarska) to stvar kmalu sprožijo ter jo hitro rešijo, da bi se važna ta cesta kmalu zidati pričela.

Iz Cerkljan. (*Šolska preskušinja.*) 22. dan u. m. bil je pri nas za otroke vesel dan, imeli so namreč šolsko očitno izpraševanje, ktero se je otrokom v veselje, učiteljem pa v čast izvršilo. Nazoče je bilo pri poskušnji mnogo gospôde, pa tudi več mater in očetov je bilo nazočih, da se prepričajo, kako so se celo leto njihova deca učila in kaj naučila. Otrók je bila šolska velika soba polna, prav natlačena. Lepo in prijetno je bilo poslušati, kako umno so učenčki in učenke odgovarjali. Posebno se je kazal njih bistri um v računstvu na pamet, in njihova velika pridnost se je odlikovala kaj vrlo v krščanskem nauku. Učenci so bili razvrsteni v 3 razrede in nedeljsko šolo. V 1. razredu z dvema oddelkoma je bilo 84 dečkov in 78 deklic; v 2. razredu je bilo 37 dečkov in 44 deklic; v 3. razredu 12 dečkov in 30 deklic. Nedeljska šola je štela 85 dečkov in 131 deklic. Tako je bilo vseh skupaj 501. Kaj da se je v vsacem razredu podučevalo, ne bom tukaj na drobno razkladal, kajti bilo je navadno. Nenavadno pa in vse hvale vredno se mi je zdelo to-le: v 3. razredu, kjer so se podučevali vsi predmeti, kakor v kaki mestni šoli, so imeli še dva predmeta več, namreč: sadjerejo in spisje, kjer so se vadili učenci 3. razreda posebno v pisanji in delanji javnih pisem, kar je slovenskemu gospodarju in gospodinji, mislim, jako potrebno. Konec preskušnje so otroci kaj lepo zapeli dve šolski pesmi in cesarsko. Poslušalci bili so vsi jako veseli videvši lepi napredek cerkljanske šolske mladine. Naj po takem konečno izrečem očitno zahvalo v imenu cele fare neutrudljivemu ratarju naše šolske ledine: gosp. And. Vavken-u, nadučitelju našemu, ki že 13 let orje in marljivo obdeluje mlado naše polje — srca mladine. Očitno se pozná njegov trud, kajti kdor pogleda zdaj v našo šolo ter jo primeri z ono pred 13 leti, vskliknil bo: „Je li je to mogoče!“ P. Remisl.

Iz Dolenskega. — Čudim se, da še zdaj niste natisnili članka z naslovom: „Prostost volitve in grof Chorinski.“ Nadjam se, da omenjeni članek berem v prihodnjem Novičnem listu. *) To temveč želim, ker se bojé grof sam hvali, rekši, da se v volitvene zadeve ni nič mešal, in ker sem čul in potem tudi sam bral nesramne laži o prvotni volitvi na Krškem v „Tagblatu“, o katerem pravijo drugi listi, da životari le od škandalov in laži. — Tudi oni tagblatni dopis iz Krškega v 150. listu pod naslovom: „Klerikale

Wahlagitationen“ je, kar zadeva imenovane 3 duhovne, skoz in skoz gola izmišljava in grda laž. Laž je, da so se ti gospodje sami sebe priporočali. Laž je, da so se v šoli zbrali; laž je tedaj tudi, da so ondi celó pijančevali. Ostudna, nesramna laž je, da so se volilcem listki dali, na kterih so bila zapisana imena onih 3 duhovnov. Prav satanova laž je tudi ona psovka, ki se je pisala o vrlem poštenjaku g. fajmoštru Zagorjanu, ki morebiti še sam ne vé, koliko let je že, kar zarad pijače v nobeni gostilnici ni bil. Gotovo se je dopisunu prav zeló v glavi vrtelo, da je toraj vse marobe videl, ko je to nesramno laž pisal. Nadjamo se pa tudi, da si duhovni gospodje iščejo na dotičnem kraji pravice, ker o takem grdem obrekovanji molčati presega meje krščanske potrpežljivosti. — Naj povem še to, da neki „gospod“, na čegar brezverstvo ljudje s prstom kažejo, je nedavno peljaje se memo pred kratkim oropane cerkve na Čatežu prav radostno norčeval se iz napisa „Bog vse vidi“ nad velikimi cerkvenimi vrati, rekši, „Bog vse vidi, pa vendar so v cerkvi ropali“. — Tudi ravno ta „gospod“ je ali trezen ali pijan kvasil o „bedariji“ katoličanov, ki lesene bogove molijo, to je, podobe svetnikov, ki niso drugega ko les. — Res zlata izobraznost! Ste mar že čuli kaj tacega, da se svetniki in celó njih podobe molijo?! Dobro ga je neki zavrnil njegov voznik, rekši: ako podobe niso nič, ampak je le gol les, zakaj pa prinesete ta les, da se pred njim prisega? — Vse to je maslo liberaluško, ki zdaj spodbija pobožnost našega ljudstva.

Iz Šenčurja 7. sept. R. — Po mnogih ovirah so vrli Šenčurjani vendar dobili že tolikanj zaželenega novega župana. Volili so 26. dan meseca julija občinske odbornike in njih namestnike, naj bi po postavno pretekli dôbi 8 dní, ako se v tem času ne oglasi kaka veljavna pritožba, izvolili izmed njih občinsko starešinstvo, to je župana in svétnike; al prejšnji župan, glasoviti Massel, ki je pri tej volitvi tako pogorel, da je samo en glas vjel, videvši, da je njegovi visokosti odkljenkalo, je kot satanas v skrivnem razodenji poln jeze na vse kriplje delal, da bi s pomočjo njegovega visocega protektorja uničil to volitev, al — vse njegovo drdranje kmalu po občini do tega in unega volilca, da bi zavohal kaj nepostavnega, kmalu v Kranj do svojega pokrovitelja, bilo je nepotrebno ter zastonj. 17. dan minulega meseca skliče najstarejši novo izvoljeni odbornik vse druge odbornike v volitev občinskega starešinstva in med mogočnim gromenjem možnarjev so odborniki enoglasno izvolili izmed sebe Miho Okorna, iskrenega Slovenca, neomahljivega ter značajnega možá, poštenjaka skoz in skozi za župana občine Šenčurske; za svétnike pa: Joža Logarja iz Šenčurja, Miho Studena iz Tupalič in Janeza Šimnovca iz Police, kteri vsi so 5. dan t. m. od okrajnega glavarstva v Kranji potrjeni že obljubo svojo v pričo vseh nazočih odbornikov storili. Prav čisto nič ne dvomimo, da bi pri takem izvrstnem zastopu se ne pričelo precej boljše gospodarstvo v občini Šenčurski memo pred, ki je pod komando samovoljnega nemškutarskega župana Janeza Maselna od mnogih strani stiskana tako britko zdihovala. Zato iz globočine srca radostno zakličemo: živili vrli Šenčurjani! Janezu Maselnu pa: zgubi se!

Iz Kamnika. (*Beseda v naši čitalnici*) 28. u. m. vršila se je od konca do kraja tako lepo, da je bilo zadovoljstvo enoglasno. Po vvodnem govoru gosp. J. Ogrinca pel je moški zbor „Zvezda“ od A. Nedveda prav izvrstno. Glediščino igro „Veseli dan“ ali „Matiček se ženi“ v 5 delih od A. Linhart-a, so naši diletanti skoz in skoz igrali tako, da smo vsi čestitali izurjenosti gospodom igralcem in gospodičinam igralkam.

*) Oni članek in „paprke po volitvi“ so nam došle še le pretekli teden, tedaj prekasno za šest tednov. Vred.

Slava jim! Dasiravno sta dva častita domoljuba in delalna uda čitalnice predstavljena iz Kamnika — v veliko veselje nemškutarjev, češ, zdaj je čitalnici odkljenkalo — vendar stoji čitalnica naša na trdnih nogah. To je beseda današnja očitno kazala. Igra „Matiček se ženi“, dosedaj največa v slovenskem jeziku, je sijajno pokazala svetu, da stoji naša čitalnica v prvi vrsti med svojimi sestricami na slovenski zemlji. Povabljeni so bili tudi vsi naši narodni volilci, da so tudi oni z „Matičkom“ obhajali „veseli dan“. Pa tudi vnanjih častitih gostov smo imeli lepo število od vseh krajev Slovenije, med njimi tudi našega poslanca gosp. J. Murnika in gosp. dr. Zarnika. Po dokončani igri stopi tajnik čitalnice na oder, ter pozdravi vse nazoče goste v imenu čitalnice, in bere od dr. Jan. Bleiweisa nam poslano pozdravilo, kteremu so gromoviti „slava“-klici doneli. Na to stopi gosp. Josip Nolli na oder in s prepričalno besedo krepko in navdušeno dokazuje, koliki korak da je čitalnica v dramatični storila s to igro. Za njim je govoril gosp. Murnik ter se zahvalil svojim volilcem za izkazano mu častno zaupanje. Zdaj pa vse zahteva še dr. Zarnika na oder; on navdušeno pripoveduje, kako da mu je rajni S. Jenko pripovedoval, da s Kamnikom ne bo nič, da je vse mrtvo o narodnem obziru, da le celó malo je pravih narodnjakov. Al zdaj — je rekel — sem se pa sam prepričal, kako da ste vsi ene misli in enega duha, ter vsi zedinjeno se trdno držite narodnosti, kakor kovaške klešče. Navdušeni „živio“- in „slava“-klici so sledili tem govorom. — In da je tako, gré gotovo čitalnici največa hvala; ona je vzbudila in gojila narodno življenje, tako, da mati Slovenija sme ponosna biti s Kamnikom svojim. — In tako današnja „beseda“ zapišemo z zlatimi črkami v zgodovinsko knjigo mesta našega.

Iz Ljubljane. (Iz seje odborove družbe kmetijske 4. dne t. m.) Ker je lanska zima žito na polju, pa tudi drevje v vrtih in gozdih zeló pokončala in našim kmetom nenavadno veliko škodo prizadjala, se je družba kmetijska 15. aprila obrnila s prošnjo do ministerstva kmetijstva, naj bi pri ministerstvu denarstva doseglo to, da se poljska škoda po podložnih ces. gosposkah povzé in najhuje poškodovanim kmetom dotični davek odpiše. Po dopisu c. k. deželne vlade kranjske od 19. avgusta se je prošnja družbi kmetijski spolnila le v tem, da c. kr. finančna direkcija v Ljubljani v vseh okrajih kranjske dežele takim kmetom, ki zarad te škode ne morejo davka plačati, dovoli to, da se jim bode za nekoliko časa odložilo plačilo gruntne davka in da ga ne bode s silo iztirjevala, ter ga onim, ki so z davkom preobloženi vsled cesarskega sklepa od 21. decembra 1864. leta odpisala; še družega več pa ne more dovoliti, ker pravi, da škoda, ki jo napravita mraz in sneg, praviloma ne spada v tisto vrsto škode, zarad ktere se odpisujejo davki. — Izmed mnogih družih obravnav iz te seje omenimo le še to, da je dr. Orel pokazal konopnino, eno, ki jo je v vodi godil, in drugo na rôsi. Res, ne le po lepi beli barvi, temuč tudi po mehkiem in volnem blagu se vodni pridelek tako loči od rosnega kakor dan in noč. — Sklep o g. Dimičevih govorih se bere na 1. strani „Novic“.

— (Zdravstveni svet za deželo kranjsko), čegar ude smo v poslednjem listu imenovali, se je včeraj ustanovil in pričel svoje delovanje; za prvosednika si je izmed sebe izvolil dr. Valento, c. k. profesorja.

— (Deželni šolski svet) ima jutri svojo drugo sejo; na dnevnem redu je med drugim nasvetovanje okrajnih šolskih nadzornikov namesti sedanjih, ki so bili le začasni.

— (Za ravnatelja c. kr. normalke in preparandije) je imenovan c. k. gimnazijski profesor Hrovat. Kakor

pri imenovanji g. Mrhala se je tudi pri g. Hrovatu ministerstvu tako silno mudilo, da ni móglo čakati navsveta deželnega šolskega svetovalstva, kakor postava zahteva! Za to pa, da bi na mesto g. prof. Peternela, ki se je odpovedal, nasvetovalo družega, cinca in cinca!

— (Za mestno ljudsko šolo) je mestni odbor za nadučitelja imenoval g. Belarja in g. Zimo, učitelja v Velikovcu, za podučitelja g. Kokajla in g. Vizjaka; vodstvo paralelnih razredov na normalki je izročil g. Belarju, v Št. Jakobški šoli g. Praprotniku.

— (Občni zbor društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem) bode 22. dne t. m. Na vrsti bode v tem zboru: 1. Ogovor prvosednikov, 2. nasvetje posamesnih udov; 3. volitev prvosednika, blagajnika in še sedem odbornikov, od kterih morate biti $\frac{2}{3}$ v Ljubljani ali v bližnji okolici. — Po tem zboru začne se zborovanje učiteljskega društva za Kranjsko, in sicer po tej-le vrsti: 1. Sporočilo prvosednikovo; 2. sporočilo blagajnikovo; 3. odgovor na vprašanje: kako naj se v sedanji novi slovenski abecednik vvrsté pisni zgledi, po kterih bi se učitelji in učenci ravnali pri podučevanji v branji in pisanji ob enem; 4. nasvetje o sedanjih in novih šolskih knjigah; 5. razgovor o razmeri med ljudskimi in srednjimi šolami; 6. nasvetje posamesnih udov; 7. volitev prvosednika, blagajnika in še osem drugih odbornikov in treh pregledovalcev društvene blagajnice in knjižnice.

— Dr. Toman je zapustil Matici 10.000 gold., dramatičnemu društvu in Sokolu pa vsacemu po 1000 gold. Te darila je izročila vže vdova Luiza Tomanova dotičnim odborom. Slavni spominki iskrenega rodoljuba!

— (Št. Jakobški trg) v Ljubljani je dobil zopet svoje krasno znamenje Matere Božje, okinčano še s podobami štirih patronov ljublj. farnih cerkev; v sredo dopoldne se je slovesno odkrilo.

— Gosp. Ves, zlasti v okolici ljubljanski dobroznani zdravnik, je v nedeljo umrl za pljučno jetiko, za katero je popred krepki mož dolgo hiral. Naj v miru počiva vrli rodoljub!

— (Veliki sejm ljubljanski) ni bil kaj živahen. Goveje živine je bilo posebno veliko na prodaj, al kupca bilo je čuda malo. Pravijo, da jej bode cena padla, ker je že zdaj mrva predraga. Medú so celó malo pripeljali na trg; cena mu je bila izprva 18 gold., pozneje pa 21 gold. za cent.

— Če bode občni zbor hranilnice za realko kupil Maličevo hišo zoper nasvèt vodstva hranilničnega, bode pokazil blagi namen tako, da dežela mora protestirati zoper sklep tacih móž, ki nimajo šole pred očmi, ampak le kupčijo Maličevo. Hranilnični denar je denar iz dežele nabran, ne pa iz žepov enostranskih glasovalcev.

— „Tagblatt“ se togoti, da so poslednje „Novice“ grajale divjaštvo nemško o pokončevanji Münstra v Strassburgu. Naj „Tagblatovci“ beró berolinsko „Zukunft“, pa bodo videli, kako nestrastni Nemci sami še huje grajajo ta vandalizem. Se vé, da „Tagblatovi“ pruski koteriji hudo dé, da Slovenci slišijo, kaj ima svet od „kulture“ take pričakovati, ki zdaj kri preлива tako neusmiljeno, da zgodovina enacega ne pomni! Gledite jih, kako potuhnjeno molcé velikonemški časniki o tem, da je nemška vojska grozovito divjala nad Strassburgom! — ko pa je 1848. leta hrvaška vojska obsedla puntarski Dunaj, niso imeli psovk dosti o „vandalizmu slovanskem“!